

Reactienota Oordeelsvormend participatietraject Middellangetermijnstrategie Circulaire samenleving 2025-2035

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
Gemeente Baarn	Vijf focus thema's sluiten aan bij onderwerpen gemeenten, maar er ontbreken ook thema's, zoals afval.	Themakeuze	2, 16	Wij zijn het er mee eens dat afval een belangrijk circulair thema is, maar de provincie heeft hierop geen beleid en dus ook geen expertise. Het onderwerp ligt bij de gemeenten. De provincie kan wel faciliteren, b.v. waar het gaat om ruimtelijk beleid t.b.v. circulaire ambachtscentra, maar het thema is niet onze focus.	Nee
Gemeente Baarn	Bouwsector biedt mogelijkheden voor groei en innovatie	Bouwsector	25	Deze opmerking nemen wij over. In de tekst van de Middellangetermijnstrategie Circulaire samenleving (MTS-CS) zullen we bij het onderdeel bouw expliciet verwijzen naar mogelijkheden voor groei en innovatie.	Ja
Gemeente Baarn	Wat voegt expertise groep inkoop toe aan het bestaande?	Inkoop	22	We bouwen de bestaande Coalitie Regionaal Circulair Inkoop en Opdrachtgeverschap (RCIO) binnen de Cirkelregio Utrecht uit met als doel om regionaal meer samen te werken. Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de periode 2025-2027 en voor de uitvoering hiervan wordt een Projectleider RCIO aangesteld.	Ja
Gemeente De Bilt	Start een regionale circulaire tafel om de opgave en de koers samen af te stemmen	Coördinatie	38	Wij onderschrijven het belang van regionale afstemming en samenwerking. We willen komen tot samenwerkingsafspraken, waarbij een regionale circulaire tafel een optie is. We nemen deze suggestie niet over in de tekst van de MTS-CS, maar ondersteunen zeker de intentie.	N.v.t.
Gemeente Bunnik	Is een nieuwe expertisegroep inkoop wel nodig? Is het niet beter om de bestaande RCIO groep uit te bouwen?	Inkoop	22	Het is inderdaad de bedoeling om de bestaande Coalitie Regionaal Circulair Inkoop en Opdrachtgeverschap (RCIO) binnen de Cirkelregio Utrecht uit te bouwen met als doel om regionaal meer samen te werken.	Ja
Gemeente Bunnik	Ziet de provincie mogelijkheden om via het maken van extra afspraken met gemeenten bij grotere nieuwbouwprojecten invloed uit te oefenen op het gebied van circulariteit, zoals dit ook gebeurt bij het onderwerp mobiliteit?	Circulair (verbouwen)	27	De provincie probeert via het convenant toekomstbestendig bouwen te sturen op circulaire eisen bij nieuwbouwprojecten. Dit is al opgenomen in de MTS-CS. Naast gemeenten zijn ook veel andere partijen aangesloten bij dit convenant.	N.v.t.
Gemeente Bunnik	Staat positief tegenover Convenant met waterschappen en gemeenten, maar spreekt wel zorg uit dat dit een papieren tijger wordt.	Samenwerken	38	Wij herkennen en erkennen deze zorg die door meerdere gemeenten is geuit. De MTS-CS is op dit punt gewijzigd. De term "convenant" is in de definitieve versie vervangen door "samenwerkingsafspraken". Hiermee wordt voorkomen dat er straks veel capaciteit opgaat aan het opstellen van complexe documenten en langdurige besluitvormingsprocessen. Tegelijkertijd hechten we wel aan bestuurlijk commitment en een lichte borging. Hoe deze borging er uit gaat is wat ons betreft onderdeel van het overleg over de samenwerkingsafspraken.	Ja
Gemeente Bunnik	Vraagt zich af of Convenant de vijf focusthema's uit de MTS volgt of breder gaat en bijvoorbeeld ook thema's uit het nationale programma circulaire economie (NPCE) opneemt? Graag een toelichting op de verwachte scope van het Convenant.	Themakeuze en samenwerking	38	De scope bepalen we samen met gemeenten en waterschappen. Vanuit de provincie willen we natuurlijk graag afspraken maken over de thema's in de middellange termijnstrategie, maar er is zeker ruimte voor de gemeenten om aanvullende thema's en suggesties voor aanpassingen aan te dragen.	N.v.t.
Gemeente Bunnik	De rol van de provincie in communicatie richting inwoners zoals op pagina 39 omschreven lijkt tegenstrijdig met de omschrijving op p. 52. Op p. 52 staat dat de communicatie	Communicatie en participatie	39,52	In de visie van de provincie Utrecht is communicatie richting inwoners primair een taak van de gemeenten. Wij willen hierover afspraken met gemeenten maken en hen ondersteunen, bijvoorbeeld door voorbeeldteksten aan te leveren als basis voor	Ja

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	via gemeenten verloopt en dat de provincie hierbij kan ondersteunen. De manier waarop het op p. 39 staat lijkt het meer alsof de provincie direct verantwoordelijk wordt voor communicatie en het stimuleren van bewonersinitiatieven.			gemeentelijke berichtgeving. Bij het ondersteunen van inwonersinitiatieven zien we een grotere rol voor de provincie. De manier waarop we dit concreet vormgeven is door het verstrekken van een subsidie aan de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU). Daarnaast organiseren we een Toekomstpanel (zie p 39 van de MTS-CS voor de aangepaste tekst) en een prijsvraag (zie de uitvoeringsagenda. p. 19).	
Gemeente Bunnik	Mist in hoofdstuk monitoring het monitoren van circulaire bedrijvigheid.	Monitoring	43	Wij nemen in de MTS-CS een verwijzing op naar deze monitor.	Ja
Gemeente Bunnik	Graag meer toelichting op het begrip "monitoring op potentie".	Monitoring	43	Wij bedoelen hiermee het monitoren van de potentie die bedrijven in Utrecht hebben om meer circulair te worden. Wij willen deze potentie monitoren om deze optimaal te benutten. Monitoren op circulaire potentie willen wij doen door onderzoeken van verschillende instituten te gebruiken, bijvoorbeeld de circulaire volwassenheidsmeting. Een uitleg hierover wordt opgenomen in de MTS-CS.	Ja
Gemeente Houten	Bij de overige thema's spelen we in op vragen vanuit de domeinen en kansen vanuit de buitenwereld. Welke thema's zijn dit? Welke domeinen gaat dit over ? Meer toelichten.	Samenvatting, punt 3	3	Deze zin is inderdaad verwarrend. Wij passen deze aan in "Daarnaast zetten wij een deel van onze capaciteit en middelen in om in te spelen op vragen vanuit de provinciale organisatie en kansen in de buitenwereld"	Ja
Gemeente Houten	Van een lineaire naar een circulaire samenleving: hier wordt de afkorting RKK geïntroduceerd, deze wordt pas later bij Relatie met aanbevelingen van de Randstedelijke rekenkamer en circularities verder uitgeschreven	Taalgebruik	11	Wij zullen de volledige benaming opnemen bij de eerste vermelding	Ja
Gemeente Houten	Meer leveringszekerheid gaat ook over minder afhankelijkheid van landen als Rusland etc. Dit ook benoemen?	Beleidskaders	7	Dit nemen we over	Ja
Gemeente Houten	Hierin wordt aangekaart dat de provincie ook andere duurzaamheidsthema's werkt. Er wordt niet expliciet gemeld dat de onderlinge relaties worden onderzocht en dat er naar koppelkansen wordt gekeken. Dit kan nog meer worden benadrukt.	Relatie met andere duurzaamheids thema's	10	Wij zien dit als een terechte opmerking, wij vullen dit aan in de tekst.	Ja
Gemeente Houten	Behoeften van ketens niet gekoppeld aan ketens rond biobased bouwen en isoleren. Lijkt aan elkaar verbonden	Biobased bouwen	20	De provincie is met de gemeente Houten over deze opmerking in overleg getreden.	N.v.t.
Gemeente Houten	We sluiten ons aan bij de Rijksdoelen. Hoofddoel 50% minder gebruik van primaire abiotische grondstoffen in 2035 is niet in lijn met het Rijksdoel 50% circulair in 2030?	Rijksdoel circulair	15, 26 en 29	De MTS-CS heeft een looptijd van 2025-2035, daarom kijken we af van de Rijksdoelen (2030 en 2050). Daarnaast kiezen wij per focusthema soms een afwijkende doelstelling van die van het Rijk, bijvoorbeeld omdat we geen gegevens hebben over de situatie in 2019.	Nee
Gemeente Houten	Hoofddoel meer SMART formuleren?	Formulering hoofddoel	12	Het is in dit stadium nog niet mogelijk en ook niet zinvol om het hoofddoel van 50 % reductie van primaire abiotische grondstoffen nader te specificeren. Dit zal in de loop van de komende jaren gebeuren, als duidelijker wordt waar de concrete kansen liggen. We gaan hier onder meer op sturen met behulp van het uitvoeringsprogramma en via monitoring.	Nee
Gemeente Houten	We maken afspraken met medeoverheden over het voeren van publiekscampagnes als de uitkomsten van	Communicatie	39	We gebruiken meningspeilingen om te bepalen welke concrete campagnes (b.v. gericht op reparatie) het meest zullen aanslaan bij het publiek. Daarbij zullen we zo veel mogelijk	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	meningspeilen onder de bevolking daartoe aanleiding geven. Maar: is niet al duidelijk dat hiermeer aandacht aan besteed moet worden, omdat we in een lineaire consumentenmaatschappij leven? We betwijfelen of hier eerst meningen voor moeten worden gepeild?			gebruik maken van al bestaande peilingen.	
Gemeente Houten	Ook hier zie je de 50% in 2035 terugkomen. Hier is dus afgeweken van het Rijksdoel (2030)	Rijksdoel	p.42	De MTS-CS heeft een looptijd van 2025-2035, om die reden wijken wij af van de Rijksdoelen (2030 en 2050)	Nee
Gemeente Houten	Eerder wordt aangegeven dat er gestreefd wordt naar een samenwerkingsaanpak zoals de Provincie Zeeland het heeft gedaan met haar waterschappen (en gemeentes?). Provincie Zeeland, en provincies in het algemeen, ontbreken in de lijst bij overheidsinstanties. Waarover gaan we communiceren. Wellicht interessant om toe te voegen: ook communiceren over de aanpak van het stimuleren van een circulaire samenleving in andere provincies en/of landen.	Communicatie	H.6	Inspirerende voorbeelden uit andere provincies of andere (Europese landen) kunnen we in de communicatie gebruiken waar dat relevant is, maar het accent willen we leggen op voorbeelden van circulaire projecten binnen de provincie Utrecht.	N.v.t.
Gemeente Nieuwegein	Graag meer aandacht voor de uitvoering en minder voor ambities en doelen. Maak bijvoorbeeld een plan voor circulair inkopen en aanbesteden van infrastructurele projecten. Verleng het Convenant Toekomstbestendig bouwen.	Uitvoering	n.v.t.	We begrijpen deze reactie. In de MTS-CS is nog weinig aandacht voor de uitvoering. Daarom wordt een separaat uitvoeringsagenda gemaakt. Deze uitvoeringsagenda wordt ter informatie aan Provinciale Staten gestuurd, tegelijk met de definitieve MTS-CS die ter besluitvorming aan Provinciale Staten wordt voorgelegd. In de uitvoeringsagenda staan onze concrete voornemens op het gebied van circulair inkopen en het Convenant Toekomstbestendig Bouwen opgenomen.	Nee
Gemeente Nieuwegein	Monitoring, punt 3 tekstvoorstel: Samenwerking zoeken met Utrechtse gemeenten en toewerken naar een standaard voor monitoring op circulaire doelstellingen. M.a.w. kennisdeling kan hier wat mij betreft weg.	Monitoring	44	Dit tekstvoorstel nemen we over	Ja
Gemeente Nieuwegein	Schema pagina 20 niet heel verhelderend omdat er veel lijnen door elkaar lopen. Het is lastig om de samenhang af te lezen. Misschien kan dit anders worden vormgegeven?		20	Om het figuur te verhelderen zijn er andere kleuren gebruikt die de samenhang meer zichtbaar maakt. Er komt ook een tekst bij voor digitale toegankelijkheid die het verduidelijkt.	Ja
Gemeente Nieuwegein	Mist de coördinerende of kwartier makende rol van de provincie in het realiseren van een dekkend regionaal netwerk aan circulaire ambachtscentra die in 2030 gerealiseerd moeten zijn.	Circulaire ambachtscentra	n.v.t.	De verantwoordelijkheid voor circulaire ambachtscentra ligt bij gemeenten. De provincie kan wel faciliteren, b.v. waar het gaat om ruimtelijk beleid t.b.v. circulaire ambachtscentra.	Nee
Gemeente Nieuwegein	Wat verwacht de provincie van medeoverheden zoals gemeenten en waterschappen?	Samenwerking	38	Wij verwachten dat zij ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheden een bijdrage leveren aan de circulaire transitie. Wij hopen daarbij met hen samen te werken om zo de krachten te bundelen. Waar nodig zijn wij bereid onze regionale medeoverheden ook te faciliteren en ondersteunen in die samenwerking. Hierover willen wij graag samenwerkingsafspraken maken.	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
Gemeente Rhenen	Wil graag (onderzoek naar) meer samenwerking tussen gemeenten, bijvoorbeeld rond het thema inkoop.	Inkoop	22	Dat steunen wij van harte. Hiervoor hebben wij doelen opgenomen in de MTS-CS en nemen we ook actie in de bijbehorende uitvoeringsagenda. Wij zetten in op het doorontwikkelen van het RCIO, de regionale coalitie opdrachtgeverschap en inkoop.	Nee
Gemeente Rhenen	Roept op tot waakzaamheid als het gaat om het opzetten van allerlei (nieuwe) convenanten, samenwerkingsvormen en complexe subsidiemogelijkheden. Vooral kleine gemeenten verliezen daarmee aan efficiëntie en slagkracht. Resultaten moeten voorop staan.	Samenwerking	38	Wij herkennen en erkennen deze zorg die door meerdere gemeenten is geuit. Daarom is de MTS-CS op dit punt gewijzigd. De term "Convenant" is in de definitieve versie vervangen door "samenwerkingsafspraken". Hiermee wordt voorkomen dat er straks veel capaciteit opgaat aan het opstellen van complexe documenten en langdurige besluitvormingsprocessen. Zie ook de opmerkingen in antwoord op de vragen van de gemeente Bunnik.	Ja
Gemeente Rhenen	Een oproep is om, waar mogelijk, ook budget te reserveren om gemeenten te ondersteuning bij de uitvoering van de activiteiten richting een circulaire samenleving.	Samenwerking	38	Wij voorzien inderdaad in middelen om in het kader van de samenwerkingsafspraken die we met gemeenten en waterschappen willen maken ook ondersteuning te kunnen bieden. Deze middelen komen terug in de uitvoeringsagenda.	N.v.t.
Gemeente Rhenen	Is het wellicht mogelijk om binnen de 5 focusthema's verdere prioritering aan te brengen?	Prioritering	16	Wij doen dit in de uitvoeringsagenda bij de MTS-CS. Daarin geven wij aan welke zaken wij de komende drie jaar (met prioriteit) op gaan pakken.	N.v.t.
Gemeente Rhenen	Mist aandacht voor netcongestie.	Netcongestie	n.v.t.	Netcongestie is bij de provincie een apart thema, dat buiten de opgave circulaire samenleving valt. Er vindt wel afstemming plaats.	Nee
Gemeente Utrecht	We vinden het een mooi stuk, uitgebreid en al aardig concreet. Goed daarbij te zien dat er ook veel overlap is met onze Visie Utrecht Circulair 2050 en onze (nog concept) Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. We werken als provincie en stad Utrecht al veel aan dezelfde circulaire thema's. Te denken valt aan onder andere circulaire bedrijvigheid, bouw en inkoop.	Aansluiting bij beleid van gemeente Utrecht.	n.v.t.	Wij zijn blij te constateren dat er veel raakvlakken zijn en werken daarbij graag samen met de gemeente Utrecht aan de transitie naar een circulaire samenleving.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	De gemeente Utrecht wil graag samenwerken met de provincie en vindt het positief dat de contacten over samenwerking op het terrein van circulaire economie recentelijk zijn geïntensiveerd. Onder meer ziet de gemeente kansen om samen op te trekken bij het aanvragen van landelijke en Europese subsidies, het vastleggen van samenwerkingsafspraken en het inzetten van ketenregisseurs.	Samenwerking	n.v.t.	Wij nemen dit aanbod graag met beide handen aan en zetten graag de constructieve samenwerking voort.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Wil gezamenlijk aan de slag met een groeimodel, waarbij we in eerste instantie inzetten op 5 onderwerpen. Circulaire inzet bij de (her)inrichting van de openbare ruimte via de duurzame grond- weg- en waterbouw (DGWW) is wat ons betreft daarbij één van die vijf onderwerpen, een onderwerp dat alle gemeente in de regio aangaat.	Circulair (her) inrichten	19	Wij zijn blij met deze reactie. Dit past goed bij onze ambities om samen te werken, onder ander op het gebied van inkoop. Wij zijn het ermee eens dat een dergelijke samenwerking moet groeien en dat we met een select aantal onderwerpen en afspraken kunnen beginnen.	N.v.t.
Gemeente	Het zou mooi zijn om, naast zo'n ingezet groeimodel, te	Circulaire	n.v.t.	Eens. Dit kan worden meegenomen binnen de huidige activiteiten in de MTS-CS.	N.v.t.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
Utrecht	kijken of er in de regio mooie individuele wat meer specifieke circulaire initiatieven of projecten zijn waar anderen uit de regio op zouden kunnen aanhaken. Te denken valt aan bijvoorbeeld de 'Bouwboeren' die inmiddels ten aanzien van biobased bouwen en verbouwen de gehele keten van landbouw, via productie naar de bouw in beeld hebben.	projecten			
Gemeente Utrecht	Kennisontwikkeling zouden we nog explicieter opnemen in de MTS en een belangrijke plek geven in de uitwerking bij het Uitvoeringsprogramma. De provincie is, net als de gemeente, nu al betrokken bij initiatieven als DAN CE en EWUU maar voor een goede en snelle transitie naar een circulaire regio is er meer nodig. Dat kan ook door het meehelpen om circulaire kenniscentra of initiatieven in de regio gevestigd te krijgen.	Kennisontwikkeling	n.v.t.	Leren, kennisontwikkeling en kennisdeling zijn van essentieel belang in de circulaire transitie. In de MTS-CS is dit expliciet aan de orde, zowel binnen de thema's als bij de coördinatietaken. Onze inzet voor/met DAN-CE en EWUU is daar onderdeel van. Wij zijn voornemens om een kennisagenda op te stellen, maar hebben op dit moment nog geen uitgewerkt plan voor hoe die agenda er precies uit komt te zien. Wij staan positief tegenover het aantrekken van kenniscentra en initiatieven en gaan graag met de gemeente Utrecht in gesprek om te kijken of we op dit onderwerp onze krachten kunnen bundelen.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	We vragen de Provincie om zo snel als mogelijk en met hoge prioriteit te werken aan het plannen, mede laten ontwikkelen en -realiseren van nieuwe bedrijventerreinen. Daarbij ook volop inzet op ruimte voor circulaire bedrijven. Het is daarbij van belang dat de provincie Utrecht regionaal de regie neemt om die ruimtevraag voor de circulaire economie in de regio beter in beeld te krijgen, daarbij de goede ruimtelijke afwegingen bij maakt en flink gaat sturen op de ruimte voor circulaire bedrijven.	Ruimtelijke strategie/samenwerking	23-26	De gemeente Utrecht geeft aan betrokken te willen zijn bij het opstellen de provinciale ruimtelijke strategie. Wij geven graag gehoor aan dit verzoek en nodigen ook andere Utrechtse gemeenten uit om mee te denken en te doen. De gemeente Utrecht is inmiddels aangehaakt bij lopende atelierssessies.	N.v.t..
Gemeente Utrecht	Specifiek vragen we ook aandacht bij de Provincie als het gaat om de ruimte die nodig is voor bedrijven die GFT/GFE overslaan en/of kunnen verwerken. De benodigde ruimte voor circulaire voorzieningen zijn niet zo maar als individuele gemeente op te lossen.	Ruimtelijke strategie/samenwerking	24	Dit gaan we vermelden onder subdoel 4 van Ruimte 'afstemmen van de provinciale ruimtelijke structuur met nationaal en lokaal niveau'; mogelijke blinde vlekken.	Ja
Gemeente Utrecht	We missen in de MTS een uitwerking van de samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	25	Wij geven aan dat wij met verbonden partijen in overleg gaan over hun rol bij de transitie naar een circulaire samenleving. Wij noemen daarbij expliciet de OMU. De inhoud van de samenwerking werken we naar aanleiding van die gesprekken nader uit. Om die reden nemen wij geen verdere uitwerking in de MTS-CS zelf op.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Het ondersteunen met kennis van gemeenten in onze regio is ook een belangrijk aspect dat aandacht behoeft. Wij zijn als grote gemeente relatief goed geëquipeerd, maar kleinere gemeenten zijn dat vaak niet.		38	Wij herkennen dat het voor kleine gemeenten niet gemakkelijk is om voldoende kennis op te bouwen op het gebied van circulariteit. Wij willen graag samenwerkingsafspraken maken en daarbij bezien hoe wij hen kunnen ondersteunen.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	We vinden het aandeel circulaire arbeidsmarkt en -onderwijs zeer beperkt genoemd en onderbelicht in het MTS.	Arbeidsmarkt en onderwijs	n.v.t.	Het klopt dat dit onderdeel in de MTS-CS weinig aandacht krijgt. Daar is echter bewust voor gekozen. Dit betekent niet dat de provincie de arbeidsmarkt en het onderwijs niet belangrijk vindt, maar dat wij hier vooral een rol voor anderen (onderwijsinstellingen, werkgevers, UTA, Rijksoverheid, gemeenten) zien.	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
Gemeente Utrecht	We pleiten ervoor om het Open Innovatieplatform Regio Utrecht 'U-forward', waarin de provincie, gemeenten en de ROM al samenwerken, nog meer en beter te gaan benutten, specifiek op het gebied van circulaire economie. Het lijkt ons goed om daar nadere afspraken over te maken.	Innovatie	36	Deze suggestie nemen we over en gaan het gesprek hierover aan. We zien geen reden voor aanpassing van de tekst van de MTS-CS	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Er worden ambtelijk al wel gesprekken gevoerd, maar we missen in de MTS nog de potentie van het gezamenlijk optrekken bij investeringskansen	Circulair financieren	33	In de MTS-CS geeft de provincie aan dat we doorgaan met de verdere ontwikkeling van de kopgroep circulair financieren. Daarnaast wordt ook verder onderzocht hoe we circulaire initiatieven op een toekomstbestendige manier beter (financieel) kunnen ondersteunen.	Ja
Gemeente Utrecht	Mooi om te zien dat de CE-Lobby is uitgewerkt. We vragen ons wel af of er daarbij ook geen rol voor de Economic Board Utrecht (EBU) zou moeten zijn? Ook pleiten we ervoor om ten aanzien van de CE-lobby regionaal op te trekken in bijvoorbeeld een werkgroep met de gemeenten Utrecht, Amersfoort en Alliantie Cirkelregio Utrecht.	Lobby	37	Deze suggesties nemen we over. De provincie neemt zitting in de genoemde werkgroep. Ook zullen we de EBU benaderen en met hen overleggen hoe we in de CE-lobby het best gezamenlijk kunnen optrekken.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Wij maken bij Utrecht Circulair al regelmatig gebruik van Europese subsidies, maar dat kan naar ons idee nog beter, onder andere in de samenwerking met de provincie. Dit jaar hebben we een goede circulaire scan gemaakt van de Europese subsidieprogramma's. Die zullen we delen met de provincie.	Europese subsidies	38	Een mooi aanbod waar we graag gebruik van maken. Wij zijn al op structurele basis in gesprek met de gemeente Utrecht om hier verdere invulling aan te geven. Daarbij streven we ernaar om ook andere Utrechtse partijen (wetenschap, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties) aan te haken.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Recent (1 augustus) is landelijk de 6e en laatste call voor een Regio Deal opengesteld (totaal 244 miljoen euro). Aanvragen dienen uiterlijk 31 oktober 2024 te zijn ingediend. Zowel de provincie, de ROM als wij vinden het de moeite waard te verkennen of het haalbaar is een kansrijke aanvraag op het gebied van circulaire economie in te dienen. Daar trekken we de komende tijd samen in op.	Regiodeal	n.v.t.	Inmiddels hebben wij in goed overleg met de gemeente Utrecht besloten om onze inzet voor de regiodeal te richten op het thema "Vitale wijken".	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Uit de impactanalyse die wij op onze inkoop hebben laten uitvoeren blijkt de inkoopcategorie grond- weg- en waterbouw (GWW) gericht op ingrepen in de openbare ruimte van de stad de grootste impact te hebben, zowel ten aanzien van grondstoffengebruik als wat betreft CO ₂ -uitstoot. We missen deze categorie als kansrijke categorie.	Inkoop, aanbesteden	21	Wij herkennen het belang van de inkoopcategorie GWW. Deze maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de focus die we de komende jaren leggen op (onder andere) het thema mobiliteit.	Ja
Gemeente Utrecht	Mooi om te zien dat er aandacht is voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). We vragen daarbij vooral ook aandacht voor de rol van de omgevingsdiensten. Ook	Vergunningen, toezicht en handhaving.	29	Wij gaan inderdaad in gesprek met de Utrechtse omgevingsdiensten over dit thema. En we zullen het landelijke onderzoek met belangstelling volgen.	N.v.t.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	zouden we ten aanzien van circulair in relatie tot VTH willen verwijzen naar het landelijk onderzoek zoals dat nu onder leiding van de provincie Noord-Holland loopt.	Rol van de omgevingsdiensten.			
Gemeente Utrecht	Aan de risico's op het gebied van circulaire economie zouden we de betaalbaarheid van ruimte voor circulaire economie willen toevoegen. We zien bijvoorbeeld dat er op bedrijventerreinen zoals Lage Weide dure grond wordt gekocht voor bepaalde functies zoals logistiek, terwijl er ruimtebehoefte is voor circulaire bedrijven die minder financiële middelen hebben om te kopen of te huren.	Betaalbare ruimte voor circulaire economie	24	Ons streven is dat de circulaire economie net zo concurrerend kan opereren als de lineaire economie, en uiteindelijk zelfs concurrerder. Wij zien ook dat dat in de huidige situatie nog niet het geval is. Wij overwegen ruimtelijk beleid dat circulaire functies en bedrijven op bepaalde locaties 'voorrang' geeft. Wij (h)erkennen het risico dat dit onvoldoende is om circulaire bedrijvigheid een kans te geven. Wij houden vinger aan de pols en bezien of nadere actie nodig is. Wij nemen de suggestie over dit risico te benoemen in de MTS-CS onder subdoel 2 van Ruimte 'circulaire bedrijvigheid'; Hogere milieucategorie.	Ja
Gemeente Utrecht	Mooi om te zien dat de provincie ten aanzien de ontwikkeling naar een circulaire economie aandacht heeft voor bewustwording van consument en burger.	Communicatie en participatie.	40,54	Zie het antwoord op de opmerkingen van de gemeente Bunnik.	N.v.t.
Gemeente Utrecht	Er wordt benoemd dat er periodiek een evaluatie zal plaatsvinden. We zien daarbij alleen nog niet hoe vaak dit zal zijn en wanneer. We worden daar graag bij betrokken.	Evaluatie	48	Wij hebben hier bewust geen (vaste) termijn voor opgenomen omdat wij de momenten waarop evaluatie nodig is mede willen laten hangen van de resultaten van monitoring en voortgangsrapportages en de mate waarin (externe) ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.	Nee
Gemeente Utrecht	Ook zou het goed zijn om aan te sluiten bij de taal in het hoofdlijnenakkoord van het kabinet. Daarmee is het rijksbeleid beter te beïnvloeden en vergroot het de kans op het verkrijgen fondsen en subsidies. De MTS is nu sterk gericht op duurzaamheid, maar we zouden ook zeker grondstoffenzekerheid en kansen van CE voor de economie (banengroei, andere banen) benoemen.	Rijksbeleid	39	Een van de hoofddoelen in de MTS-CS is het vergroten van de leveringszekerheid. Wij zien daar inderdaad aansluiting bij het hoofdlijnenakkoord en het regeerprogramma. Wij hebben dat toegevoegd in het hoofdstuk strategie.	Ja
Gemeente Utrecht	De gebruikte taal in de samenvatting vinden we wat ingewikkeld en beperkt toegankelijk. Het voorwoord van de gedeputeerde Has Bakker is daarentegen prima te lezen. Als de MTS niet alleen voor de professional, maar ook voor de burger is geschreven, pleiten we ervoor nog goed te kijken naar het taalniveau van de tekst.	Taalniveau MTS	n.v.t.	Planetaire grenzen is anders verwoord, de rest is wat ons betreft gangbare taal die in lijn is met de rest van de MTS-CS.	Nee
Gemeente Veenendaal	Het doet Veenendaal recht om door het gehele document samen met Utrecht en Amersfoort als koploper te worden genoemd.		15	Wij herkennen het feit dat Veenendaal bij de koplopers hoort. Deze suggestie nemen we over.	Ja
Gemeente Veenendaal	Op pagina 9 (gele kader onder 3) zijn we het niet eens met de stelling "Door de relatief progressieve bevolking kan Utrecht een goede locatie zijn voor experimenten" Dit doet geen recht aan de inzet van de minder progressieve inwoners met passie voor duurzaamheid. Wij stellen voor	Taalgebruik	9	We wijzig de tekst in "Doordat veel inwoners graag duurzaam willen leven, kan de provincie Utrecht een goede locatie zijn voor experimenten."	Ja.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	dit te schrappen.				
Gemeente Veenendaal	De keuze voor vijf focusthema's: We onderstrepen de keuze voor de vijf focusthema's. Ze sluiten ook goed aan op de thema's van Veenendaal.	Keuze voor focusthema's	17	Wij zijn blij met deze reactie	N.v.t.
Gemeente Veenendaal	Is circulair aanbesteden duurder?. Echter wij zijn van mening dat het niet de vraag moet zijn of het duurder is en of het wel kan, maar: We besteden circulair aan en hoe doen we dat? Gezamenlijk met gemeenten en waterschappen circulaire inkoop doorontwikkelen: We onderstrepen de doorontwikkeling en leveren graag een bijdrage.	Inkoop en aanbesteden	20-24	Wij zien dat de zorg dat circulair aanbesteden duurder is in de praktijk belemmerend werkt om het te proberen, vandaar deze tekstpassage in de MTS-CS. Overigens onderschrijven we van harte dat we vooral aan de slag moeten hiermee. We werken daaraan graag samen met de gemeente Veenendaal verder.	Nee
Gemeente Veenendaal	Bedrijven en ketens, Utrecht maakt het verschil in (circulair) financieren: Veenendaal zet in op de ontwikkeling van het circulair financieren en denk graag mee in de verder ontwikkeling	Circulair financieren	33	Dank voor het aanbod. We gaan kijken hoe we gemeente Veenendaal op een goede manier kunnen betrekken in dit proces.	N.v.t.
Gemeente Veenendaal	Metten en monitoren: Monitoring van circulariteit is heel belangrijk. we maken graag gebruik van de expertise en de ontwikkeling ervan	Monitoring	44	Dank voor de opmerking, wij vinden dit ook erg belangrijk en zullen de samenwerking opzoeken.	N.v.t.
Gemeente Woudenberg	Het is heel verwarrend dat er steeds doelstellingen als hoofdstuk wordt gebruikt. Met een beetje logica snap je dat dat dan bij het bovenstaande hoofdstuk hoort, maar misschien kunnen jullie het specificeren.	Tekst niet duidelijk		We halen doelstellingen uit de inhoudsopgave	Ja
Gemeente Woudenberg	Schema pagina 16. Waar is staat VTH in het schema?	Vergunningen, toezicht, handhaving (VTH)	16	Dit is een foutje. Wij passen dit aan.	Ja
Gemeente Woudenberg	Ruimtelijk beleid, Introductie: Er staat in de tweede alinea dat er dingen ook NIET gedaan kunnen worden, maar er worden geen voorbeelden gegeven. Ons signaal is... huh niet uitbreiden en uitbouwen met de huidige woningmarkt. Misschien is iets meer toelichting wel fijn.	Ruimtelijk beleid	22	Tekst herschreven: Circulair betekent ook dat je bepaalde dingen niet (meer) gaat doen, want refuse en reduce staan het hoogste op de R-ladder. Door nieuw (landelijk) circulair beleid (bv. minder wegwerpartikelen of verpakking) zullen bepaalde industriële functies verdwijnen of minder ruimte krijgen.	Ja
Gemeente Woudenberg	We moeten de bestaande economie niet vergeten. In Woudenberg zitten veel familiebedrijven die de economie vormen. Goed om daar rekening mee te houden.	Bestaande economie	32	Genoteerd. Het ondersteunen van mkb bedrijven in de transitie naar een circulaire samenleving is onderdeel van de MTS-CS.	Ja
Gemeente Woudenberg	Samenwerken met anderen, de inwoner als burger en de inwoner als consument: wat is de rol van de gemeente hierin?	Communicatie en participatie	39	Communicatiekanaal richting inwoners. Zie het antwoord op de opmerkingen van de gemeente Bunnik.	Ja,
Gemeente Wijk bij Duurstede	Gezamenlijk met gemeenten en waterschappen circulaire inkoop doorontwikkelen: gezien de financiële situatie van gemeenten (in ieder geval de onze), moeten deze	Inkoop	18	Wij hebben begrip voor de financiële situatie waarin gemeenten verkeren en zijn ook zelf gebonden aan onze budgettaire kaders. Wij denken dat circulair inkopen in lang niet alle gevallen duurder hoeft te zijn dan regulier inkopen en zetten met samenwerking vooral	n.v.t.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	afspraken wel budgettair passend zijn. Positief dat we gezamenlijk standaard inkoopdocumenten ontwikkelen en kennis ontwikkelen over risico's en het beheersen hiervan			in op het delen van kennis over circulaire oplossingen (bijvoorbeeld hergebruik van bestaande materialen in de openbare ruimte) en het ontwikkelen van (standaard)teksten die kunnen worden toegepast in aanbestedingsdocumenten zodat niet iedere aanbestedende dienst zelf 'het wiel hoeft uit te vinden'. Mogelijk kunnen sommige zaken zelfs in gezamenlijkheid worden aanbesteed. Het blijft uiteraard aan de gemeenten en waterschappen zelf om per geval af te wegen of zij hiervan gebruik willen maken.	
Gemeente Wijk bij Duurstede	Wij zouden op termijn graag zien dat de provincie, dan wel landelijke overheid een uniforme monitoring ontwikkelt die bruikbaar is voor alle gemeenten, en dus ook de kleinere gemeenten. Dit betekent dat deze niet teveel capaciteit en financiële inzet mag vragen. Nog mooier zou het zijn als de provincie (of landelijke overheid) deze monitoring volledig faciliteert (en gemeenten alleen een aantal basisgegevens aan hoeven leveren)	Monitoring	42	Wij hopen met ons monitoringplan naar deze situatie toe te groeien, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er nog veel ontwikkeling nodig is.	Nee
Gemeente Wijk bij Duurstede	Wij denken graag mee over een Utrechts convenant. We geven graag mee dat een convenant niet eindigt bij het zetten van een handtekening onder het convenant. Maar dat de samenwerking eigenlijk dan pas begint.	Samenwerken	38	Wij herkennen en erkennen deze zorg die door meerdere gemeenten is geuit. Daarom is de MTS-CS op dit punt gewijzigd. De term "Convenant" is in de definitieve versie vervangen door "samenwerkingsafspraken". Hiermee wordt voorkomen dat er straks veel capaciteit opgaat aan het opstellen van complexe documenten en langdurige besluitvormingsprocessen. Tegelijkertijd hechten we wel aan bestuurlijk commitment en het significant op hoger niveau tillen van de bestaande samenwerking door middel van een lichte borging. Hoe deze borging er uit gaat is wat ons betreft onderdeel van de samenwerkingsafspraken. Zie verder het antwoord op de vragen van de gemeente Bunnik	Ja
Gemeente Wijk bij Duurstede	In de paragraaf Financiën staat dat de middelen niet ter dekking van circulariteit in de uitvoering van reguliere taken, bijvoorbeeld ter dekking van de meerkosten van een circulaire aanbesteding zijn. Belangrijk hierbij is om aan te geven dat dit niet voor iedere gemeente een haalbaar iets is. In gemeente Wijk bij Duurstede is in het verleden al zoveel bezuinigd op bv beheer openbare ruimte dat het niet realistisch is de meerkosten van een circulaire aanbesteding daar te laten landen.	Aanbesteden	53	De meerkosten liggen vooral bij vervangingsonderhoud en nieuwbouw. Bij instandhouding (het beheer) zijn de meerkosten kleiner. Als je op de langere termijn kijkt worden kosten gedeeltelijk terugverdiend op restwaarde en betaalbaarheid van de benodigde materialen. Er is een landelijke opgave. Het zou goed zijn hier intern de discussie over te starten. Juist samenwerken en leren van elkaar kunnen de meerkosten in de hand houden. Zie ook uw eerdere vraag over de financiële positie gemeenten.	n.v.t.
Gemeente Wijk bij Duurstede	Dat schaarste door oorlog een kans is, staat nu wel heel erg bot opgeschreven.	Taalgebruik	54	De omschrijving van de kansen op geopolitiek vlak wordt aangepast.	Ja
Gemeente Zeist	Vraagt zich af wat wordt bedoeld met het woord "plenetair"	Taalgebruik	7	Dit is een spelfout. Het moet "planetair" zijn. Het wordt anders beschreven om het toegankelijker te maken. Planetair is nu: binnen de grenzen van wat de aarde aankan.	Ja
Gemeente Zeist	"We sluiten ons aan bij de Rijksdoelen....invloed hebben."	Circulaire	9	Helaas is het nog niet gemakkelijk om hele SMART geformuleerde doelen voor een	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	Zoals bekend zijn deze doelen weinig smart. Wil provincie daar (vertaling naar meetbare provinciale doelen) nog stappen in zetten?	doelen		complexe transitieopgave te formuleren. Het Rijk werkt op dit moment aan concretisering van de doelen. Waar mogelijk sluiten we daarbij aan. Daarnaast maken we in ons uitvoeringsplan concreet welke stappen wij gaan zetten om onze doelen te bereiken.	
HDSR (waterschap)	P.3 (onder het kopje 'monitoring') "samenwerking zoeken met de Utrechtse gemeenten en kennisdeling faciliteren." Het waterschap sluit hier ook graag op aan.	Samenwerken	3	Dit is ook onze intentie en wij voegen dit toe in de tekst.	Ja
HDSR (waterschap)	P. 3 (linker kolom) "aanpak draagt bij aan strategie" moet zijn "aanpak draagt bij aan doel"	Taalgebruik	3	Deze tekst klopt wel zoals het in de samenvatting staat. De aanpak draagt direct of indirect bij aan de strategie.	Ja
HDSR (waterschap)	P. 8, 9 (kader specifieke situatie Prov. Utrecht) "De provincie Utrecht heeft relatief weinig industrie en veel diensten. We richten ons daarom niet alleen op (maak)industrie". Waar ligt de focus dan wel?	Thematische focus	8,9	Wij sluiten met ons circulaire beleid waar mogelijk aan bij ons economische beleid. Een voorbeeld daarvan is dat we ketenregisseurs (gaan) inzetten in de zorgsector en de architectenbranche.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Centrale ligging wordt benoemd: in hoeverre speelt netcongestie een belangrijke rol in deze strategie? Het lijkt ons een onderwerp waar je op middellange termijn niet omheen kunt.	Netcongestie	n.v.t.	Netcongestie is bij de provincie een apart thema, dat buiten de opgave circulaire samenleving valt. Tussen de thema's circulariteit en netcongestie vindt wel afstemming plaats.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Vanuit het waterschap zien we graag dat de Provincie zich inzet om maaisel niet langer als een afvalstof te zien, zodat het toegepast kan worden als bodemverbeteraar.	Afval	n.v.t.	Wij zien kansen om als provincie samen met de waterschappen en gemeenteneen bijdrage te leveren aan Agricycling. Een aantal Utrechtse gemeenten –onder leiding van Stichtse Vecht- zijn hier al mee begonnen. Agricycling is het verwerken van bermmaaisel tot bodemverbeteraar. Er is hiervoor ook interesse bij Utrechtse boeren.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	P. 17, Wij vinden het bijzonder dat Circulair Assetmanagement niet benoemd is als focus thema. Als waterschappen zien we dat als een van onze vijf belangrijkste ontwikkelijnen (samen met Duurzaam Opdrachtgeverschap, Terugwinnen van Grondstoffen, Transitie management en Gedragsverandering).	Circulair Assetmanagement	17	Assetmanagement zien wij als onderdeel van het onderwerp 'opdrachtgeverschap'.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Subdoelen (p.22) zijn niet geënt op beheer en onderhoud. Wij adviseren meer te focussen op levensduur verlenging vanuit de beheer- en onderhoudscyclus. Maar ook: hoogwaardig hergebruik van vrijkomende materialen/ onderdelen vanuit assets; koppelen vraag en aanbod van materialen die uit assets komen; modulariteit en standaardisatie toepassen via basisspecificatie van assets.	Beheer en onderhoud	22	De subdoelen zijn wat abstracter weergegeven, in onze strategie is levensduur verlenging meegenomen. De instandhouding door goed onderhoud is al een regulier proces. Bij vervangingen wordt al regulier de keuze gemaakt, kunnen er levensverlengende maatregelen genomen worden? Of uitgesteld op basis van de risico's is bij ons al onderdeel van het assetmanagement proces. Nieuw in het beheerproces is het repareren in plaats van vervangen. Het gaat te ver om het complete asset managementproces te omschrijven in de MTS-CS.	Nee
HDSR (waterschap)	Ruimte & verbouwen (p.19): circulair gebruik water wordt niet benoemd. Wij vinden dit een grote tekortkoming en pleiten om water beter op te nemen in de strategie.	Circulair gebruik van water	19	Wij kiezen in de MTS-CS voor een focus op het terugdringen van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen, niet zozeer op natuurlijke hulpbronnen zoals water. Water is daarom bewust niet als apart thema opgenomen. Dit betekent niet dat het thema water niet onze aandacht heeft! De provincie werkt hier aan via onder andere het bodem- en waterprogramma en de omgevingsvisie. Dit valt echter buiten de scope van	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
				de MTS-CS.	
HDSR (waterschap)	Tekstvoorstel Ruimtelijk Beleid, punt 1 (ruimtelijke strategie), p. 26 In de ruimtelijke strategie circulair is (proces)water benoemd als circulaire hoofdstructuur. Hierbij wordt aandacht geschonken aan de ruimtelijke maatregelen die benodigd zijn om efficiënter met water om te gaan. Hierbij kan de volgende strategie gevolgd worden: besparen, hergebruik, vasthouden, bergen, afvoeren.	Circulair gebruik van water	26	Wij nemen dit advies ter harte en zullen dit ook meenemen als input voor de ruimtelijke strategie, maar denken dat de omgevingsvisie de geëigende plek is om dit in te brengen. Om die reden nemen we het tekstvoorstel niet over in de MTS-CS.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Tekstvoorstel Ruimtelijk Beleid, punt 3 (omgevingsvisie en -verordening), p. 26,27 In samenwerking met gemeentes en waterschappen ontwikkelen we circulaire kaders en voorwaarden om ervoor te zorgen dat er minder vervuiling en minder milieuvreemde stoffen in het (grond-)water komen. Samen met VTH wordt geborgd in ruimtelijk beleid dat processen schoner worden en minder chemische stoffen op de riolering komen, zodat er een minder grote kans is dat vervuilingen via afspoeling in grond- en of oppervlaktewater terecht komen.	Circulair watergebruik	26,27	Wij nemen dit advies ter harte, maar denken dat de omgevingsvisie de geëigende plek is om dit in te brengen. Om die reden nemen we het tekstvoorstel niet over in de MTS-CS.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Tekstvoorstel Ruimtelijk Beleid, punt 4 (afstemming op nationaal en lokaal niveau), p. 27 De fysieke ruimtevraag die gepaard gaat met de transitie naar een circulaire samenleving wordt ingevuld via het principe Water en Bodem Sturend. Als hulpmiddel wordt hierbij de geschiktheidskaart woon-en werklocaties gebruikt van HDSR.	Bodem en water sturend	27	Wij nemen dit advies ter harte, maar denken dat de omgevingsvisie de geëigende plek is om dit in te brengen. Om die reden nemen we het tekstvoorstel niet over in de MTS-CS. Uiteraard is ons er veel aan gelegen circulaire locaties ook anderszins duurzaam te selecteren en in te richten, dus ook met aandacht voor water en bodem. Het bodem en waterprogramma van de provincie werkt volgens het principe "bodem en watersturend" maar dit valt buiten de circulaire strategie. De geschiktheidskaart woon-en werklocaties wordt gebruikt als input voor de ruimtelijke strategie.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	Evenals voor het thema Ruimte, zien wij graag meer aandacht voor waterbesparing in woningbouw onder het thema 'Circulair verbouwen'. Het efficiënt omgaan met water in woningen heeft een enorme positieve bijdrage op de mogelijkheden voor het waterschap om rioolwater te zuiveren.	Waterbesparing woningbouw	26	Wij staan welwillend tegenover het idee om waterbesparing mee te nemen als onderwerp bij het promoten van het gebruik van biobased materialen in nieuwbouwwoningen. Dit kan mogelijk onderdeel worden van de samenwerkingsovereenkomsten die wij willen maken met gemeenten en de waterschappen. In de nieuwe versie van het convenant toekomstbestendige woningbouw is waterbesparing opgenomen zoals ook in de landelijke aanpak drinkwater staat.	n.v.t.
HDSR (waterschap)	p.66, Wij zouden willen pleiten om te heroverwegen om water op te nemen in de circulaire strategie. Schoon water is een belangrijke grondstof in de circulaire economie en kan soms als 'kritieke grondstof' worden bestempeld.	Water	66	Wij erkennen het belang van (schoon) water, maar nemen dit niet op als thema in de MTS-CS. Wij hebben bewust een focus aangebracht op thema's waarmee wij denken impact te kunnen maken op het terugdringen van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen (niet zozeer op natuurlijke hulpbronnen). Wij houden voorts vast aan die focus. Dit betekent niet dat het thema water niet onze aandacht heeft! De provincie werkt hieraan via onder andere ons omgevingsbeleid en het bodem- en waterprogramma. Dit valt echter buiten de scope van de MTS-CS.	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
HDSR (waterschap)	P.66, Wij vinden het een merkwaardige keuze om energie niet te benoemen in deze MTS. We begrijpen de organisatorische redenen, maar we vinden het niet heel transparant richting partners. Het maakt het onduidelijk waar bepaalde keuzes gemaakt zijn, o.a. rondom de grondstoffen die relevant zijn voor de energietransitie.	Energie	66	In de MTS-CS is een duidelijke focus aangebracht. Dat betekent niet dat er niet kansen kunnen zijn op andere gebieden. Bijvoorbeeld het terugwinnen van materialen voor de energietransitie waar veel kritische materialen voor nodig is. De focus in de MTS-CS is echter gelegd op beleidsterreinen waar de provincie het meeste invloed op heeft. De provincie houdt natuurlijk in de breedte wel aandacht voor alle mogelijkheden om circulariteit te bevorderen.	Nee
Waternet/AVG	Circulariteit steviger verankeren in het inkoopproces: De markt schreeuwt om eenduidigheid; waterschappen (AGV zeker) stemt graag met de provincie af over eenduidige aanpak. Het zou erg fijn zijn als de provincie aansluit bij de standaarden rondom materialenpaspoorten, zoals deze er nu zijn binnen de unie van waterschappen.	Inkoop	18	We willen graag leren van de ervaringen van de waterschappen m.b.t. tot het gebruik van materiaalpaspoorten. We zullen een overlegplannen om te onderzoeken of en op welke manier de provincie kan aansluiten op de standaarden van de Unie van Waterschappen.	n.v.t.
Waternet/AVG	Tip: kijk naar plannen die in het verleden gemaakt zijn en waarom gaat het deze keer wel werken?		n.v.t.	Wij hebben zeker gekeken naar plannen uit het verleden, niet alleen naar plannen van de provincie Utrecht, maar ook naar die van andere overheden. Hieruit hebben wij diverse lessen getrokken. Zie onder meer onder de paragraaf "Beleidskaders" (pagina 8 van de MTS-CS en verder).	n.v.t.
Waternet/AVG	Bij Organisatie intern en extern zijn vele stakeholders betrokken. Echter: hoe zorg je voor voldoende kritische massa. Een RvC of RvT kan helpen. AGV pakt ook graag een toezichthoudende / stimulerende rol.		42	AVG is door de provincie benaderd om dit punt verder te bespreken.	n.v.t.
Building Balance	Graag wat concreter verwoorden wat er dan in de omgevingsvisie en verordening komt. Voor biobased bouwen zouden twee voorbeelden opgenomen kunnen worden: - Meer afstemming tussen vigerend beleid zoals openheid van landschap dat vezelteelt in de weg staat. - Input voor stedenbouwkundigen om ruimte te nemen als welstand of andere beeldkwaliteitsplannen biobased bouwen in de weg staan.	Omgevingsvisie	24	Dit is een goede aanvulling voor de ruimtelijke strategie. We gaan dit als extra aandachtspunt vermelden bij subdoel 'ruimtelijke strategie'1 van thema Ruimte. • Tekst: Er wordt onderzocht hoe om te gaan met bestaand beleid dat de circulaire transitie naar bv bio-based bouwen kan vertragen/blokkeren zoals openheid landschap en welstand.	ja
Building Balance	Nu onduidelijk hoe de ketenregisseurs worden ingezet. Lossen zij een probleem op? Ik zou eerder aangeven dat er tot 2030 in lijn met de Nationale Aanpak Biobased Bouwen wordt gewerkt zodat er niet zomaar personen worden aangesteld die onvoldoende meedraaien in het landelijke programma.	Biobased bouwen	26	Er komen geen extra ketenregisseurs voor biobased. Deze zijn immers al aangesteld via Building Balance. Dit wordt aangepast in de MTS-CS. De aansluiting met het landelijke programma is ook belangrijk voor de provincie.	Ja

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
LTO Noord	LTO Noord mist in het gehele stuk aandacht voor de (gangbare) land- en tuinbouwsector in de provincie Utrecht. Wel wordt er gesproken over omvorming van ruimte, transitie etc. Hier zou de agrarische sector een grote rol in moeten spelen. Ook staat er dat in het landelijk gebied delen die minder geschikt zijn voor voedselproductie ingevuld worden met gewassen voor biobased-materialen. Dit is misschien een kans voor een deel van de sector maar voor het overgrote deel van de sector niet. Bovendien zijn we er benieuwd naar om welke gronden het hier gaat.	Landbouw	n.v.t.	We zullen in de tekst duidelijker aangeven waarom landbouw niet binnen het kader van de MTS-CS valt. De reden hiervoor is dat (circulaire) landbouw al elders bij de provincie is belegd. De uitzondering is biobased bouwen, waar wij kansen zien voor het telen van gewassen voor biobased materialen. Om welke gronden het hierbij gaat zal in de komende jaren duidelijk worden.	Ja
LTO Noord	LTO Noord is in een eerder stadium in gesprek geweest met provincie Utrecht over dit onderwerp. We verbazen ons er echter over dat er geen (tussentijdse) terugkoppeling is geweest - en we weinig van onze inbreng teruglezen - terwijl het wel nu al is vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten.	Terugkoppeling	n.v.t.	Van eerdere gesprekken met stakeholders –waaronder LTO-Noord- is een verslag gemaakt. Dat verslag is inmiddels aangeboden aan Provinciale Staten en hier te vinden : 2-Middellangetermijnstrategie-Participatietraject-beeldvormend.pdf (provincie-utrecht.nl) Het klopt dat er relatief weinig over landbouw in de concept MTS terug is te vinden. Zie hiervoor de reactie van de provincie bij het eerste punt van LTO-Noord. Overigens is de definitieve versie van de MTS nog niet vastgesteld. Dit gebeurt naar verwachting in het laatste kwartaal van 2024 door Provinciale Staten.	Nee
Natuur- en Milieufederatie Utrecht (veve)	De naam Cirkelregio wordt niet genoemd bij coördinerende activiteiten zoals monitoring, kennisdeling, onderzoek, communicatie en het onderhouden van een regionaal circulair netwerk. Waarom niet? Het lijkt erop dat Cirkelregio is geframed als het ambtelijke netwerk UCAN. UCAN is echter onderdeel van de Alliantie Cirkelregio.	Coördinatie	42	Goed punt. De Alliantie Cirkelregio is een belangrijke partner in het provinciale netwerk. Wij voegen de Cirkelregio nog explicieter toe aan de MTS. Wij zullen hierbij ook verduidelijken dat UCAN onderdeel is van de Alliantie Cirkelregio.	Ja
NMU	Cirkelregio Utrecht wordt op pag. 52 uitgelegd, maar de figuur is verouderd.	Cirkelregio Utrecht	52	Figuur wordt aangepast met bijschrift: Cirkelregio Utrecht is voortdurend in verandering, dit figuur is daarom een momentopname.	Ja
NMU	Richt je op het versterken van het bestaande netwerk en de huidige activiteiten, in plaats van nieuwe netwerken op te zetten. Bouw voort op wat er al is en verbeter dat.	Netwerken	37	Dit is zeker de bedoeling. We nemen dit advies ter harte.	N.v.t.
NMU	De mogelijke impact in Utrecht is niet duidelijk genoeg. Hoewel er een link is met de omgevingsvisie, ontbreekt een specifieke focus op circulariteit. Wat zijn de uitdagingen in Utrecht? Waar kunnen we versnellen?	Omgevingsvisie	24	Deze vragen zullen beantwoord worden in de ruimtelijke strategie die vervolgens als input dient voor de wijziging van de omgevingsvisie.	N.v.t.
NMU	We missen de thema's mobiliteit (deelmobiliteit), landbouw en energie. Binnen de provinciale duurzaamheidsthema's (zoals energie, klimaat, mobiliteit) moet circulariteit geïntegreerd worden.	Thematische focus	18	Het is zeker de bedoeling om circulariteit binnen de genoemde thema's te integreren. Echter: ze maken geen onderdeel uit van de circulaire strategie (MTS-CS), maar worden binnen het kader van het reguliere werk van de betreffende afdelingen meegenomen. De MTS-CS is een "plus" op dat reguliere werk, waarin een extra inspanning wordt geleverd op de vijf focusthema's waarop een extra inspanning nodig is en waarmee we denken het grootste verschil te kunnen maken.	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
NMU	Maak de koppeling tussen de warmte- en energietransitie en circulariteit door aandacht te besteden aan biobased isoleren, de installatiebranche, het benutten van restwarmte, en circulair omgaan met infrastructuur zoals kabels en leidingen.	Circulaire warmtetransitie	18	In de MTS is een duidelijke focus aangebracht. Dat betekent niet dat er niet kansen kunnen zijn op andere gebieden. Bijvoorbeeld het terugwinnen van materialen voor de energietransitie waar veel kritische materialen voor nodig is. De focus in de MTS-CS is echter gelegd op beleidsterreinen waar de provincie het meeste invloed op heeft. De provincie houdt natuurlijk in de breedte wel aandacht voor alle mogelijkheden om circulariteit te bevorderen.	Nee
NMU	Kleinere gemeenten hebben baat bij ondersteuning voor de implementatie van circulair beleid en uitvoeringsagenda's (gericht op uitvoering).	Implementatie	P 9, punt 4	Dit herkennen wij, de tekst van de MTS-CS is aangepast en vraagt hier aandacht voor. Ondersteuning van kleinere gemeenten komt ook terug in de Uitvoeringsagenda.	Ja
NMU	Het is nog niet duidelijk welke rol gemeenten spelen in de transitie naar een circulaire economie. Hoe belangrijk vindt de provincie het dat gemeenten hierin hun rol oppakken? De provincie wordt gezien als een geschikt bestuursorgaan voor de coördinatie van regionale samenwerking, omdat het zowel dichtbij genoeg is om regionale belanghebbenden te verbinden als op afstand genoeg om het overzicht te behouden.	Rol gemeenten	39	De provincie ziet gemeenten als een belangrijke partner in de transitie naar een circulaire economie. In de MTS-CS staan diverse plannen om de samenwerking tussen gemeenten en de provincie op het vlak van de circulaire economie te versterken.	Nee
NMU	P27 : De coalitie bouw wordt niet genoemd. Is dit bewust? Het benoemen van de rol van Cirkelregio binnen dit thema is wenselijk.	Coalitie bouw	27	Eens en wordt toegevoegd in de MTS-CS	Ja
NMU	- Pagina 27: De samenwerking Utrechtse Aanpak Biobased Isoleren wordt niet genoemd. Zou hier iets over regionale samenwerking moeten worden benoemd?	Biobased bouwen	27	Eens en wordt toegevoegd in de MTS-CS	Ja
NMU	Stuur aan op productieve netwerken waarin niet alleen kennis wordt gedeeld, maar ook wordt samengewerkt en kennis ontwikkeld. Voeg toe: "en waarin concrete projecten worden gerealiseerd."	Netwerken	P 34	Wij nemen deze suggestie over en hebben de tekst aangevuld.	Ja
NMU	Er wordt iets gezegd over het belang van bewonersinitiatieven, maar vooral over de vraag wie daarvoor verantwoordelijk is. Bewonersinitiatieven verdienen een duidelijkere plek. De rol van gedrag en bewoners is onderbelicht.	Circulaire bewoners initiatieven	P35, p39	In onze ogen is het ondersteunen van bewoners initiatieven primair een taak van gemeenten. Echter : ook de provincie heeft hier ook een belangrijke, zij het beperkte rol. Wij geven deze rol onder anderen vorm door het organiseren van een Toekomstpanel (zie pagina 39 van de MTS-CS). Ook komen bewonersinitiatieven uitgebreid aanbod in de uitvoeringsagenda. Onder meer willen we een prijsvraag organiseren waarmee veelbelovende bewonersinitiatieven een bedrag kunnen verdienen waarmee ze hun plannen kunnen initiëren of uitbreiden.	N.v.t.,
NMU	Stel een Utrechtse dashboard op voor circulariteit: laat zien welke projecten binnen de provincie worden uitgevoerd, wat er wordt geleerd en wie de contactpersonen zijn. Breng dit letterlijk in beeld. Laat per gemeente een aantal iconische projecten zien om te	Overzicht projecten	p35	We willen een inspiratiekaart maken met circulaire voorbeeldprojecten in de gemeenten	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	inspireren en leren van elkaar. Betrek bewonersinitiatieven hier ook bij.				
NMU	Brief NMU aan Provinciale Staten : https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Praten-met-de-Staten/2024/04-september/19:30/De-belangrijke-rol-van-bewonersinitiatieven-in-de-transitie-naar-een-circulaire-samenleving-1/Statenbrief-NMU-Circulair.pdf	Brief NMU	n.v.t.	1) Leiderschap voor regionale projecten : wij hebben in de MTS-CS al aangegeven dat wij met gemeenten en waterschappen samenwerkingsafspraken gaan maken. Hierbij zullen ook concrete projecten aan de orde komen. Daarnaast willen wij burgerinitiatieven stimuleren door onder anderen het steunen van netwerken en het uitschrijven van een prijsvraag. Zie het uitvoeringsprogramma voor een nadere uitwerking. 2) Ondersteunen inwoners en maatschappelijke initiatieven : In de MTS-CS wordt het belang en de rol van (het betrekken van) inwoners erkend (zie Hoofdstuk "Samenwerken met anderen", pagina 37 e.v.). Ook doen wij in het uitvoeringsprogramma concrete voorstellen om hier invulling aan te geven. Onder anderen zetten we in op opiniepeilingen, communicatie en het ondersteunen van netwerken en bewonersinitiatieven. Zie ook onder punt 1 hierboven. 3) Transitie naar een circulaire samenleving : wij zijn het er zonder meer mee eens dat de transitie (veel) meer vergt dan een technologische transitie. Dit komt ook tot uitdrukking in de MTS-CS. Hierin erkennen wij dat er een zeer omvangrijk en complex samenhangend pakket van veranderingen nodig is. Onder meer gaat het om : andere regelgeving, het laten doorwerken van het transitiedenken in alle beleidsvelden, het bouwen van netwerken van professionals en ondernemers. Ook onderkennen wij het belang van gedragsverandering bij de consument. Echter : de provincie kan dit niet alleen en zal bij veel onderdelen de samenwerking opzoeken met andere partijen, waaronder medeoverheden, het bedrijfsleven, de wetenschap en organisaties zoals de NMU. 4) Samenwerking tussen provincie en gemeenten. De provincie ziet de gemeenten (en overigens ook de waterschappen) als belangrijke samenwerkingspartners. Wij geven hieraan verder invulling door het maken van samenwerkingsafspraken. Deze worden in het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt. 5) Monitoring en multiplier inzetten. Wij zullen de komende regelmatig rapporteren over de voortgang van het beleid op het terrein van de circulaire samenleving. Ook zullen er evaluaties worden uitgevoerd. Welke vorm dit precies gaat aannemen weten we nog niet. Het idee om extra financiering te verkrijgen via regiodeals en Europese subsidies steunen wij van harte. Dit is deels ook al in werking gezet. Zie hiervoor de Uitvoeringsagenda, p. 19	
Alliantie Cirkelregio, coalitie circulaire ambachtscentra	Veel pagina's maar nodig om alles helder op te kunnen schrijven. Ik ben blij met de beschrijving van de urgentie, de doelen die zijn bepaald en de acties die daaraan zijn gekoppeld. Ik heb dus geen feedback. Goed gedaan! Voor de CA coalitie zie ik trouwens ook genoeg aanknopingspunten. Maar zoals jullie zelf beschrijven in de MTS zal er per project/onderzoek die uit de coalitie	Algemene duiding MTC-CS	n.v.t.	Dank voor de waardering	N.v.t.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	naar voren komt worden gekeken of de PU een rol wilt spelen en zo ja welke.				
VNO-NCW	Wij waarderen de inzet en de doordachte strategie die de provincie heeft gepresenteerd. Na een grondige lezing van het plan hebben wij enkele opmerkingen en aanbevelingen die wij graag willen delen om samen te werken aan een succesvolle implementatie!	Algemene duiding MTS-CS	n.v.t.	Wij zijn blij met de waardering en werken graag samen aan de implementatie.	N.v.t.
VNO-NCW	In het beleidsstuk wordt terecht opgemerkt dat er in Utrecht relatief weinig maak industrie aanwezig is. VNO-NCW Midden bevestigt dit, maar wil benadrukken dat er wel degelijk bedrijven zijn in de provincie Utrecht die producten maken en produceren.	Maakindustrie	n.v.t.	Waarvan akte. Provincie is het eens met de opmerking maar ziet geen aanleiding om de tekst te veranderen.	N.v.t.
VNO-NCW	Onze ervaring leert dat bedrijven die al stappen zetten richting circulariteit zonder dat zij dit per se zo definiëren, fungeren als waardevolle rolmodellen voor anderen. Wanneer bedrijven zien dat hun collega's, die aanvankelijk niet primair bezig waren met circulariteit, succes boeken met bijvoorbeeld één circulaire productielijn, kan dit veel meer aansporen tot verandering dan wanneer men kijkt naar volledig circulaire bedrijven die verder gevorderd zijn.	Bedrijven	32	Een waardevol advies dat wij zullen gebruiken in onze benadering van bedrijven en onze communicatie strategie. Deze opmerking leidt niet tot een verdere aanpassing in de MTS-CS.	N.v.t.
VNO-NCW	Doel en Middel door elkaar: Het valt ons op dat er soms verwarring lijkt te zijn tussen doelen en de strategie van het plan. Zo lijken de beleidsdoelen op dit moment niet SMART, maar is de strategie en inzet wel SMART geformuleerd.		16	De beleidsdoelen komen uit de beleidsvisie circulaire samenleving en zijn niet aangepast in de MTS-CS. Wij geven met de MTS-CS wel invulling aan de manier waarop wij deze doelen willen bereiken.	Nee
VNO-NCW	Toekomstgericht Regionale Economie: De toekomstgerichte regionale economie lijkt niet voldoende vertegenwoordigd in de doelen. De nadruk ligt voornamelijk op bredere doelstellingen en maatregelen voor de circulaire samenleving zonder expliciete aandacht voor specifieke regionale economische ontwikkeling.	Regionale economie	33	In het onderdeel bedrijven & ketens zitten activiteiten om zowel clusters van bedrijven als individuele ondernemers te ondersteunen. Bijvoorbeeld de inzet van ketenregisseurs vindt plaats in de sectoren die passen bij het regionale profiel van Utrecht. Daarnaast wordt bij het maken van de ruimtelijke strategie en bij de verdere uitwerking van de individuele ondersteuningsmaatregelen gekeken hoe dit versterkend kan werken op het regionaal economisch profiel.	Ja
VNO-NCW	Grondstoffen Ontmoedigen: Wij steunen het idee om het grondstoffenverbruik te ontmoedigen, maar willen benadrukken dat dit niet uitsluitend door regulering bereikt kan worden. Het is cruciaal om eerst een markt voor circulaire oplossingen en diensten te creëren. Bedrijven die producten in grote volumes aan consumenten leveren, hebben specifieke ondersteuning	Ontmoedigen grondstoffengebruik	n.v.t.	Dank voor de toelichting. Deze input wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de activiteiten (ook in de uitvoeringsagenda CS).	N.v.t.

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
	nodig om circulair te kunnen ondernemen. Repaircafés en ruilmarkten zijn waardevol voor het bewustzijn, maar bieden niet de structurele verandering die nodig is om een significante marktvraag voor circulaire producten te creëren. Zonder deze vraag blijven veel bedrijven vastzitten in lineaire productieprocessen, omdat zij geen prikkels ervaren om te investeren in circulaire bedrijfsmodellen.				
VNO-NCW	Om de circulaire economie effectief te stimuleren, is het van essentieel belang om transparantie te bieden in inkoopvolumes en langdurige overeenkomsten te sluiten. Dit biedt bedrijven de zekerheid die zij nodig hebben om te investeren in circulaire processen en technologieën. Wij raden daarom aan: 1. Langjarige Circulaire Aanbestedingskalender: Stel een langjarige circulaire aanbestedingskalender op. 2. Vastleggen van Langdurige Afspraken: Maak afspraken op lange termijn met ondernemers over de verwachte volumes. 3. Brede Marktcreatie: Stimuleer de vraag naar circulaire producten en diensten niet alleen vanuit de provincie, maar ook in samenwerking met andere overheden, bedrijven en consumenten.	Inkoop, aanbesteden	20	1.Dit is zeker het streven van de provincie om een langdurige circulaire aanbestedingskalender op te stellen op de 3 prioriteitsgebieden (GWW, facilitair en ICT), 2.Waar mogelijk en wenselijk zullen wij langdurige Overeenkomsten aangaan met partijen. Dit is o.a. gedaan bij de aanbesteding van de Bouwteams voor GWW. 3. We werken via onze eigen inkoop en samenwerking met gemeenten en waterschappen aan het creëren van een stevige marktvraag naar circulaire producten en diensten. Wij geven dit onder meer vorm door een verdere uitbouw en verankering van regionaal inkoopbeleid, waarbij zich ook andere partijen dan overheden kunnen aansluiten. Daarnaast werken we via de coördinatietaken aan het versnellen van de transitie en een bewustwording en draagvlak in de maatschappij en daarmee (indirect) aan de marktvraag door consumenten.	Ja
VNO-NCW	Voor een succesvolle transitie is samenwerking binnen en tussen ketens van groot belang. Het opzetten van communities en samenwerkingsverbanden waarin bedrijven van elkaar kunnen leren en gezamenlijke activiteiten en innovaties ontwikkelen, speelt hierbij naar onze mening een cruciale rol.	Netwerken van bedrijven	34	Eens. Daarom zet de provincie in de MTS-CS ook in op versterking van circulaire bedrijsvennetwerken.	N.v.t.
Particulier	"plenetaire" vervangen door "planetaire" in 1ste zin	inleiding	7	Wij hebben deze zin iets anders geformuleerd.	Ja
Particulier	Schema pagina 23, 25,28,30 : Voor duidelijkheid in het schema ook het te behalen hoofddoel weergeven. Zonder dat hoofddoel is het een schema van inspanningen zonder doel.	afbeelding	23	We erkennen dat dit ontbreekt en voegen we toe aan het schema. Mocht dit de leesbaarheid belemmeren, verkiezen wij de leesbaarheid en toegankelijkheid boven deze suggestie.	Ja
Particulier	Er staat geen jaartal bij de 50% biobased materiaal gebruik . Daarmee onduidelijk of dat per direct geldt of pas in 2030	bouwen	28	Dit geldt voor 2035. Het jaartal zal worden toegevoegd.	Ja
Particulier	Graag uitleg toevoegen waarom bij het thema VTH het tussendoel jaartal 2035 is en niet 2030 als bij de andere focusthema's	Jaartal tussendoel VTH	30	Alle focusthema's hebben 2035 als horizon.Op de roadmap worden de mijlpalen op weg naar 2035 aangeven. 2030 hanteren wij niet standaard voor tussendoelen.	Nee

Afzender	Reactie indiener	Thema en steekwoorden	Pagina	Reactie provincie	Wijziging in MTS-CS ja/nee/n.v.t. (*)
Particulier	Voor het focus thema bedrijven en ketens is geen kwantitatief hoofddoel of subdoelen opgenomen. Tevens ontbreekt het aan jaartallen wanneer de kwalitatieve doelen bereikt moeten zijn. Om dit focus thema uit te kunnen werken onder tegenwind, moet in dit MTS in ieder geval een jaartal moeten staan voor subdoel 1: visie en beleid. En dit zou dan ergens 2026/2027 er moeten kunnen liggen, waarna er ook kwantitatieve doelstellingen gesteld moeten kunnen worden.	Bedrijven en ketens	31	Jaartal wanneer er een visie en beleid is wordt toegevoegd in de MTS-CS. Daarna zal worden gekeken welke kwantitatieve doelstellingen kunnen worden toegevoegd.	ja
Particulier	Auto wordt vaak gebruikt voor korte tot zeer korte afstanden. Wijzen daarbij op gedrag van inwoners. Vraag is hoe sterk gemeentelijke overheden gedrag inwoners sterker kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld door minder parkeerplaatsen en betaald parkeren. Nu nemen inwoners de auto omdat fietsen te gevaarlijk is.	Afspraken medeoverheden	n.v.t.	Deze vraag ligt eerder bij gemeenten en valt ook buiten de scope van de MTS-CS. Echter: de provincie heeft een mobiliteitsbeleid waarmee we fietsen bevorderen, onder meer door de aanleg van snelfietspaden.	Nee
Particulier	Hoe kan het provincie bestuur beleid gericht op circulair samenleven beïnvloeden? Want goede bedoelingen lijken mij niet genoeg.	Invloed provincie op circulaire samenleving	37	Wij doen dit in samenwerking met andere overheden en pakken hierbij onze (bescheiden) rol. We hebben er voor gekozen om vooral die zaken op te pakken die het sterkst binnen onze invloedssfeer liggen, zoals onze eigen inkoop en het ruimtelijk beleid. Daarnaast proberen we via het ondersteunen van allerlei netwerken van o.a. bedrijven, medeoverheden zoals waterschappen en gemeenten en bewonersinitiatieven de circulaire samenleving een stapje dichterbij te brengen. Hoe we dit willen doen staan uitgebreid beschreven in het Hoofdstuk "Samenwerken met anderen " in de MTS-CS (pagina 37) en in het uitvoeringsprogramma.	Nee

*) Niet van toepassing (N.v.t.) betekent dat we de opmerking (deels) onderschrijven, maar dat deze niet leidt tot een wijziging van de tekst van de MTS-CS. In veel gevallen ondernemen we dan wel een andere actie, bijvoorbeeld we nemen het punt op in de uitvoeringsagenda bij de MTS-CS of we treden in overleg met de partij die de opmerking heeft gemaakt.